

कक्षत कार्यालयीन उपयोगाकरिता

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

१९८६-८७

नागपूर जिल्हा

अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय
महाराष्ट्र शासन
मुंबई

भक्त कायालिपीन उपयोगाकरीता

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

जिल्हा : नागपूर

१९८६ - ८७

१९८६

अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय,

महाराष्ट्र शासन,

नियोजन विभाग,

मुंबई.

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन १९८६-८७

- शुध्दीपत्रक -

अ. क्र.	बाब	पुढू क्रमांक	परीछेद/ रकाना क्रमांक	ओळ क्रमांक.	अशुध्द	शुध्द
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.
१.	समालोचन- १. २- क्षेत्राकळ व प्रशासकीय विभाग.	१	१	२	पुनर्रचनेपुर्वी	पुनर्रचनेपुर्वी
२.	२. १ - खानिज उत्पादने	१२	१	३	सावने	सावनेर
३.		१३	१	५	दकड	दगड
४.	२. २ - उद्योग व कामगार	१३	१	७	नोंदणा कृत	नोंदणीकृत
५.	तक्ता क्रमांक ४. १	४८	४२	१०	अस्पष्ट	६२३४७
६.	तक्ता क्रमांक ५. १	५८	६	५	अस्पष्ट	१६२
७.	तक्ता क्रमांक १२. १	१५३	१२	१६	"-	३६२
८.	तक्ता क्रमांक १५. १०	१८३	६	५	"-	२६६
९.			११	५	"-	३३२
१०.			१२	५	"-	३३४
११.			१३	५	"-	३२२

दृष्टिकोपांत जिल्हा [१९८६-८७]

जिल्हा:- नागपूर.

अ. क्र.	बाब	परिमाण	नागपूर जिल्हा १९८६-८७	महाराष्ट्र राज्य १९८६-८७
१.	२.	३.	४.	५.

[एक] प्राकृतिक रचना

अ] भौगोलिक स्थान

१] उत्तर अक्षांश	अंश	२०.३५ ते २१.४४	१६.४ ते २३.१
२] पूर्व रेखांश	अंश	७८.१५ ते ७९.४०	७२.६ ते ८०.९

ब] हवामान

तपमान [१९८६]

१] किमान	सेल्सियस	११.८ [नागपूर शहर]	उ. ना.
२] कमाल	"	४४.९ ["]	उ. ना.
३] पर्जन्य [सरासरी] [१९८६]	मि. मि.	१२४२	उ. ना.

क] प्रशासकीय विभाग

१] तालुके	संख्या	१४	३०३
२] पंचायत समित्या	संख्या	१३	२९८
३] टंचाई ग्रस्त तालुके [१९८६-८७]	संख्या	८	१३०
४] एकात्मिक ग्रामीण विकास प्रकल्प गट	संख्या	१३	२९८
५] शहरे	संख्या	१६	३०७
६] गावे [स्कूण]	संख्या	१८७४	४१, ८३३
१] वस्ती नसलेली	संख्या	२१६	२, ४७९
२] वस्ती असलेली	संख्या	१६५८	३९, ३५४
७] क्षेत्राफळ	चौ. कि. मि.	९, ९३१	३, ०७, ६९०

[दोन] प्रशासकीय संस्था

१. पंचायत समित्या	संख्या	१३	२९८
२. महानगरपालिका	संख्या	१	११
३. नगरपरीषदा	संख्या	१०	२१६
४. कटकमंडळे	संख्या	१	६
५. ग्रामपंचायती [३१-३-१९८७]	संख्या	७२३	२४, ७०६
६. पोलीस स्थानके [३१-१२-१९८६]	संख्या	३८	७८४
७. पोलीस आजूट पोस्ट [३१-१२-१९८६]	संख्या	६०	१, १९१

[तीन] लोकसंख्या [१९८१]

१. ग्रामीण लोकसंख्या	आकडे हजारांत	१, १२०	४०, ७९१
२. नागरी लोकसंख्या	" "	१, ४६९	२१, ९९३
३. स्कूण लोकसंख्या	" "	२, ५८९	६२, ७८४
४. अनुसूचित जातींची लोकसंख्या	" "	१८२	४, ४८०
५. अनुसूचित जातींच्या लोकसंख्येची टक्केवारी टक्केवारी		७.०५	७.१४

कुमारा:

१.	२.	३.	४.	५.
६.	अनुसूचित जमातींची लोकसंख्या	आकडे हजारांत	३५३	५,७७२
७.	अनुसूचित जमातींच्या लोकसंख्येची टक्केवारी		१३.६५	९.१९
८.	पुर.खा	आकडे हजारांत	१,३४५	३२,४१५
९.	स्त्रिया	[- " -]	१,२४३	३०,३६९
१०.	स्त्रिया - गुस्ता प्रमाण	हजार गुस्तामध्ये स्त्रियांचे प्रमाण	९२५	९३७
११.	घानाता	दर. चौ. कि. मि. क्षेत्रातील लोकसंख्या	१६०	२०४
१२.	<u>साक्षरतेचे प्रमाण</u>			
१.	एकूण	टक्केवारी	५४.५६	४७.१८
२.	गुस्ता	टक्केवारी	६३.७४	५८.७९
३.	स्त्रिया	टक्केवारी	४४.६२	३४.७९
४.	राज्यामध्ये जिल्ह्याचा क्रमांक	संख्या	२	-
<u>[चार] कृषि [१९८५-८६]</u>				
१.	भौगोलिक क्षेत्र	हजार हेक्टर	९८६	३०,७५८
२.	जंगल व्याप्त क्षेत्र व त्यांची भौगोलिक क्षेत्राशी टक्केवारी	हजार हेक्टर	१७१ [१७.३५]	५,३५० [१७.३९]
३.	शोतीला उपलब्ध नसलेली जमीन [१९८५-८६]			
अ]	बिगर शोती वापराखालील जमीन	हजार हेक्टर	४८	१,०७९
ब]	पडित आणि लागवडीलायक नसलेली जमीन.	[- " -]	३५	१,७१६
क]	एकूण हजार	हजार हेक्टर	८३	२,७९५
४.	पडित जमीनी व्यतीरीक्त लागवड नसलेली इतर जमीन [१९८५-८६]			
१]	कायम गुर चरण आणि इतर	[हजार हेक्टर	५५	१,४४७
२]	झाडे झुडपा खालील जमीन	[- " -]	३१	१७९
३]	लागवडी योग्य परंतु पड जमीन	[- " -]	४०	१,०२३
५.	पडित जमीन [१९८५-८६]			
१]	चालू पड	[- " -]	१७	८४२
२]	इतर पड	[- " -]	४९	९९१
६.	पिकाखालील क्षेत्र [१९८५-८६]			
१.]	पिकाखालील निव्वळ क्षेत्र	[- " -]	५४०	१८,०३१
२]	दुसोटा क्षेत्र	[- " -]	३४	२,२३०
३]	एकूण पिकाखालील क्षेत्र	[- " -]	५७४	२०,२६१
७.	ओढीत क्षेत्र [१९८५-८६]			
१]	निव्वळ ओढीत क्षेत्र	[- " -]	५६	१,८८१
२]	एकूण	[- " -]	७५	२,४६२
८.	महत्वाच्या पिकाखालील क्षेत्र [१९८६-८७] [अन्नधान्य]	[- " -]	३७६ [१९८५-८६]	१३,६६२

१.	२.	३.	४.	५.
९. वहित धारण जमिन [१९८०-८१] [अंतिम]				
१]	२ हेक्टर पेक्षा कमी	संख्या [०१]	७५३	३७, ६६८
२]	२ ते १० हेक्टर	संख्या [००]	९७६	३०, ७७५
३]	१० हेक्टर पेक्षा जास्त	संख्या [००]	९०	३, १८२
१०.	जमिन महसूल वसुली [१९८६-८७]	लाखा रुपये	१३	२९६८
११.	जिल्हा प्ररीक्षादांचा उपकर	[हजार रुपये]	३९०७	उ. ना.
५. पशुसंवर्धन [पशुधन गणना १९८२]				
१.	पशुधन	संख्या हजारांत	१०७०	३०, ९१९
२.	गाई व बैल	संख्या हजारांत	६५५	१६, १६१
३.	म्हशी व रेडे	संख्या हजारांत	६१	३, ९७२
४.	मेंढया	संख्या हजारांत	३२	२, ६७१
५.	शेळ्या	संख्या हजारांत	२७९	७, ७०५
६.	कोबड्या व बदके	संख्या हजारांत	३७९	१९, ८४४
६. सहकार [१९८६-८७]				
१.	सहकारी संस्था	संख्या	३४०२	८३४६०
२.	प्राथमिक कृषि सहकारी पत संस्था	संख्या	५९४	१८३७७
३.	प्राथमिक कृषि सहकारी पत संस्थेची संख्या	हजारांत	१६४	६५१८
४.	समासद संस्था	संख्या	१८६	१२७०३
५.	प्राथमिक कृषि पत संस्थेने दिलेले कर्ज	[रु कोटीत]	७	४८०
७. जल सिंचन				
१.	पूर्ण झालेले पडतबधारे प्रकल्प व त्याखालील लाभ क्षेत्र [३० जून १९८७] रोजी]			
१.	मोठे प्रकल्प	संख्या	१	१६
२.	लाभ क्षेत्र	[हजार हेक्टर]	१३४	उ. ना.
३.	मध्यम प्रकल्प लाभ क्षेत्र	संख्या	११	४०
४.	लाभ क्षेत्र	हजार हेक्टर	८१	उ. ना.
५.	लघु प्रकल्प [गुळट भाग]	संख्या	१६८	१, ३०३
६.	लाभ क्षेत्र	हजार हेक्टर	१५	उ. ना.
७.	सिंचन विहिरी खाली मिजणारे क्षेत्र [१९८५-८६]	हजार हेक्टर	२९	१, ०६३
८. उद्योग				
१.	नोंदणीकृत कारखाने [१९८६ अखेर]	संख्या	१२००	२३८८९
२.	नोंदणीकृत चालू कारखाने [-"-]	संख्या	१०८२	१९९६६
३.	चालू असलेली साखार कारखाने [खाजगी धारण] [१९८६]	संख्या	१	१११
४.	साखार कारखान्यातील साखारेचे उत्पादन [१९८६]	मेट्रिक टन	१५	३३८०००
५.	सर्वसूत गिरण्यांची संख्या [१९८५-८६]	संख्या	२	१३३

१. २. ३. ४. ५.

[नउ] वीज

१. वीज पुरवठा केलेली गाहरे व खोडी संख्या [३१-३-१९८७]	१८९०	३७६३६
२. विद्युतिकरण झालेल्या गावांची संख्या संख्या [१९८५-८६]	१८७४	उ. ना.
३. वीज पुरवठा केलेले पंप संयंत्र [३१-३-८७] संख्या	४०६५४	११२४७६५
४. गोबर गॅस संयंत्र [३१-३-१९८७] संख्या	६१७३	उ. ना.

[दहा] सार्वजनिक आरोग्य [१९८६]

१. रुग्णालये संख्या	२३	७७८
२. दवाखाने संख्या	१३४	१, ७९७
३. प्राथमिक आरोग्य केंद्रे संख्या	४१	१, ५३९
४. प्राथमिक आरोग्य पथाके संख्या	-	८१
५. एकात्मिक बालविकास योजना गट संख्या	१	उ. ना
६. आंगणवाडीत उपस्थित राहणारी संख्या मुले.	उ. ना.	उ. ना.

[अकरा] शिक्षण [३० सप्टेंबर १९८७ रोजी]

१. एकूण प्राथमिक शाळा संख्या	२०००	५४८६६
२. एक शिक्षाकी शाळा संख्या	५०३	१६७४६
३. प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थी संख्या हजारांत	३९५	९५७९
४. प्राथमिक शाळेतील शिक्षक संख्या हजारांत	१०	२५०
५. प्रत्येक शिक्षाकामागे प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थी संख्या	४१	३८

[बारा] दुय्यम शिक्षण [३०-९-१९८७ रोजी]

१. दुय्यम शाळा संख्या	१७६	८, ४१७
२. शाळेतील एकूण विद्यार्थी [दुय्यम] संख्या हजारांत	२९४	४८७३
३. शाळेतील शिक्षक संख्या हजारांत	९	१५५
४. प्रत्येक शिक्षाकामागे दुय्यम शाळेतील संख्या विद्यार्थी.	३१	३१

[तेरा] उच्च शिक्षण [३०-९-८७]

१. संस्था संख्या	३२	९८०
२. एकूण विद्यार्थी संख्या हजारांत	५१	९००

[चवदा] अ. प्रौढ शिक्षण

१. प्रौढ शिक्षण केंद्रे संख्या	६४०	१८, ७३९
२. प्रौढांची उपस्थिती संख्या	उ. ना.	उ. ना.

ब) तांत्रिक शिक्षण

१. औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था [१९८५-८६]		
१. शासकीय व शासन सहायित संख्या	५	१७९
२. इतर [खाजगी] संख्या	उ. ना.	उ. ना
२. शासकीय व शासन सहायित औद्योगिक प्रस्थांमध्ये मजूर झालेल्या जागा संख्या	१९२४	४१, ७३६
३. तांत्रिक व व्यवसायिक शिक्षण संस्था		
१. शासकीय व शासन सहायित संख्या	१	उ. ना
२. इतर [खाजगी] संख्या	उ. ना.	५७५

१.	२.	३.	४.	५.
[चौदा]	४. शासकीय तांत्रिक व व्यवसाय शिक्षण संस्थाची प्रवेश क्षमता.	संख्या	१६०५	५३१२५
	५. अभियंत्याची संख्या	संख्या	उ. ना.	उ. ना.
[पंधारा]	<u>परीवहन आणि दळणवळण</u>			
१.	एकूण रेल्वे मार्ग [लांबी कि. मि.] [३१ मार्च १९८७]	कि. मि.	३८२. ५७	५, ४४०
२.	रस्त्यांनी जोडलेली गावे	संख्या	उ. ना.	उ. ना.
३.	एकूण रस्त्याची लांबी [मूठठाणीत] [३१-३-१९८७]	किं. मि.	४८२९	११६००६
४.	राष्ट्रीय महामार्गाची लांबी [३१-३-८७]	कि. मि.	२३०	२, २४०
५.	राज्य महामार्गाची लांबी	किं. मि.	४२७	१९५३९
६.	महत्त्वाच्या जिल्हा रस्त्याची लांबी	कि. मि.	४८६	२६, ८३८
७.	इतर जिल्हा रस्त्यांची लांबी	कि. मि.	५४०	२९५६७
८.	ग्रामीण रस्त्याची लांबी	किं. मि.	३२१६	८४, २२४
[सोळा]	पिण्याच्या पाण्याचा पुरवठा [१ एप्रिल रोजी] कठीण गावाची संख्या.	संख्या	४६७	६. ०१३
१.	खोडबांना केलेला पुरवठा	संख्या	१८६	उ. ना.
अ.	नळाचा पाणी पुरवठा	संख्या	उ. ना.	उ. ना.
ब.	कुपनलीका	संख्या	उ. ना.	उ. ना.
क.	विहिर	संख्या	उ. ना.	उ. ना.
२.	टँक्स किंवा बेल गाडीने पाणी पुरवठा केला जाणारी गावे	संख्या	८४	उ. ना.
३.	योजनेत समाविष्ट करावयाची गावे	संख्या	उ. ना.	उ. ना.
[सतरा]	<u>घार बांधणी</u>			
	भूमिहीन कामगारांसाठी बांधलेल्या घरांची संख्या.		२४०	उ. ना.
[अठरा]	एकात्मिक ग्रामीण कार्यक्रम दारीद्र रेग्युलेशन कुटुंब [१९८२-८३] संख्या लाखांत १. १२	संख्या		४१
	१९८६-८७ मधील लाभार्थी जुने लाभार्थी	संख्या	५१७९	१०८७४९
	नविन लाभार्थी	संख्या	१९५७	१२२३६९
[एकोणिस]	<u>रोजगार निर्मिती</u>			
अ.	रोजगार हमी योजना	मनुष्य दिवस [कोटी]	०. २९	१८. ७६
ब.	राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार कार्यक्रम	मनुष्य दिवस [कोटीत]	०. ०९	२. ३८
क.	ग्रामीण भूमिहीन रोजगार कार्यक्रम	मनुष्य दिवस [कोटीत]	०. ०४	२. ३३

१.	२.	३.	४.	५.
[बीस]	<u>आदीवासी कल्याणकारी योजना</u>			
	आदीवासी करीता आश्रम शाळा विद्यार्थी	संख्या	५	उ. ना.
[एकविस]	<u>मायासवर्गीयांसाठी कल्याणकारी योजना.</u>			
	मायास वर्गीयांसाठी वसतीगृहे	संख्या	८	उ. ना.
	वसतिगृहांत राहणारे विद्यार्थी	संख्या	उ. ना.	उ. ना.
[बावीस]	<u>जिल्हा नियोजन</u>			
१.	वार्षिक योजनेतील सर्वसाधारण अमेक्षात तरतुद [१९८६-८७]	रु. कोटीत.	१६.०२	१९६४
२.	अनुसूचित भासून काढण्यासाठी तरतुद [१९८६-८७]	रु. कोटीत.	८.२०	२५०
[बेवीस]	<u>नागरी पुरवठा</u>			
१.	रास्त भावाची दुकाने [१९८६-८७] अखोर	संख्या	११८५	३३३८९
२.	साठा [स्कूण] [१९८६-८७]	संख्या [टन]	उ. ना.	५, ७५, ५०८
३.	शासकीय गोदामे	संख्या	उ. ना.	उ. ना.

आधार:- अर्धा व सांख्यिकी संचालकालय मुंबई,